

Ελληνικές αφηγηματικές πηγές της πρώιμης νεωτερικότητας (16ος αι. – αρχές 19ου αι.)

Το μάθημα εξετάζει τη φυσιογνωμία και την εξέλιξη των αφηγηματικών πηγών στη δημόσια ελληνική γλώσσα από τον 16ο έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Στόχος του είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τα εν λόγω κείμενα, και να τους εισαγάγει στις μεθόδους της επεξεργασίας και της ανάλυσής τους. Η διδασκαλία επικεντρώνεται σε σημαντικά έργα που καλύπτουν το συγκεκριμένο χρονικό ανάπτυγμα και εκτείνονται σε ένα θεματικό φάσμα από την ιστοριογραφία και τη χρονογραφία έως την αγιολογία και το προσωπικό ημερολόγιο. Κατά την εξέταση των κειμένων τίθενται ερωτήματα ως προς το κοινωνικό και πολιτισμικό συγκείμενο της εποχής τους, τις αφηγηματικές στρατηγικές των συγγραφέων, τις κοινωνικές πραγματικότητες και νοοτροπίες που αποκαλύπτουν ή και προσπαθούν να διαμορφώσουν, τον τρόπο διάθεσης των κειμένων, το κοινό για το οποίο προορίζονταν, και τις σχέσεις των ατόμων – δημιουργών με το κοινωνικό τους περιβάλλον. Παράλληλα, εξηγείται η διάκριση μεταξύ της παραγωγής κειμένων σε λόγια ή δημόσια γλώσσα ως τρόπος επιβολής ή άρσης κοινωνικών αποκλεισμών και αξιώσεων ισχύος. Για την ολοκληρωμένη εξοικείωση με τη γλώσσα και την ευρετική σημασία των πηγών, οι φοιτητές και φοιτήτριες εκπονούν γραπτές εργασίες στηριγμένες σε συγκεκριμένα αποσπάσματα, τα οποία καλούνται να αναδιατυπώσουν στα σημερινά ελληνικά και να αναλύσουν με τη βοήθεια ειδικής βιβλιογραφίας. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη γραπτή εργασία και την παρουσίασή της στην τάξη στις τελευταίες ενότητες του μαθήματος.

Προτεινόμενα διδακτικά εγχειρίδια

Στέση Αθήνη - Γιάννης Ξούριας, *Νεοελληνική γραμματεία 1670-1830*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015, <<http://hdl.handle.net/11419/3325>>.

Γιώργος Κεχαγιόγλου, *Πεζογραφική ανθολογία. Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος*, τόμ. 1, *Από το τέλος του Βυζαντίου ως τη Γαλλική Επανάσταση*, τόμ. 2, *Από τη Γαλλική Επανάσταση ως τη δημιουργία του ελληνικού κράτους*, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2001.

Πασχάλης Κιτρομηλίδης, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός: Οι πολιτικές και κοινωνικές ιδέες*, Αθήνα: ΜΙΕΤ, ³2000.

Χρίστος Πατρινέλης, *Πρώιμη νεοελληνική ιστοριογραφία (1453-1821)*, Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 1990.